

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA POLITICĂ

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, C. MEITANI.

N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU
PRIM-REDACTOR

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

B. M. Missir. — *Legile de Expropriere a moșilor și sistemele lor.* (Din Vechiul Regat al României.).

Jurisprudența Română. — *Inalta Curte de Casație și Justiție, secția I.* Inchiriere. — Prelungire. — Chiriaș polonez. — Dacă poate beneficia de prelungire.

(Bernard și Iosif David cu Speranța Adler).

Secția III. — Prescripțiune. — Întrerupere. — Dacă este de ordine publică.

(Direcțiunea C. F. R. cu firma Frații Abramovici).

Curtea de Apel din București, secția III. — Pact de răscumpărare. — Termen. — Moratoriu general. — Rezilierea vânzării. (Dumitru Ariciu cu Vasile D. nescu și altu.)

Secția IV. — Faliment. — Achitarea creditorilor după declarare la prima instanță. — Ridicarea stărei de faliment în apel.

(Anton Eberhard cu Societatea «Electra».)

Tribunalul Ilfov, secția I com. — Urmărire mobilia. a. — Imobile prin destinațiune. — Contestațiune. — Scoatere de sub urmărire.

(Banca Comercială Română cu Soc. Metalurgia Română.)

LEGILE DE EXPROPRIERE A MOȘILOR ȘI SISTEMELE LOR

(Din vechiul regat al României.)

I. Legile de expropriere

Art. 19 din vechia Constituțiune care conține principiile de expropriere pentru *utilitate publică*, nu se putea aplica la *exproprierea moșilor* spre a se *împroprietări țaranii*. Utilitatea publică transformă proprietatea *privată* în *domeniu public* spre *folosul tuturor*; era nevoie de *altă* utilitate de interes general în baza căreia proprietatea *privată* să-și păstreze caracterul său și să *treacă* dela actualii proprietari de moșii la țaranii cultivatori de pământ spre folosul lor personal. Aceasta este *utilitatea națională*¹⁾.

La începutul anului 1914, adunările legiuitoare au hotărât *modificarea* art. 19.

Ea nu s'a putut imediat efectua: izbucnise uriașul războiu.

Abia mai târziu s'a realizat prin două legi suc-

cesive: *legea din 20 Iulie 1917*²⁾ și *legea agrară din 17 Iulie 1921*. Fiecare pe rând face parte *integrantă* din art. 19.

Cea dintâiu modificare a art. 19 făcută de *legea din 20 Iulie 1917* a stabilit *principiile de expropriere a moșilor*. Ea însă nu era definitivă. Într'un scurt timp, șase luni cel mult după liberarea teritoriului, era să fie revăzută și înlocuită printr'o *lege generală de expropriere, dezvoltată* pe aceleași principii. Numai după aceea, urma a se face o *lege specială* de aplicare.

Așa era menirea, dar împrejurările au decis altfel.

Art. 19 așa cum era modificat, s'a pus în aplicare îndată după armistițiul prin *decrete-legi*, sub rezerva *ratificării* ulterioare a puterii legiuitoare.

Aplicare excepțională, anormală, dar justificată de împrejurări grave!

Ea a devenit un *fapt împlinit*. Faptul s'a și *legitim*at prin *ratificarea* decretelor-legi de puterea legiuitoare (L. agr. art. 158), ba încă și *formal* printr'o dispozițiune specială (L. agr. art. 2).

În această stare de lucruri a venit la 17 Iulie 1921 *legea agrară*.

Din nenorocire ea n'a ținut seamă de faptul împlinit și a crezut că poate face o *lege generală de expropriere*. Sugestiune din dispozițiunea finală a art. 19 modificat! În realitate, ea nu-i decât o *a doua lege* de expropriere *complimentară*.

Apoi, o altă particularitate: ea a amestecat la un loc dispozițiunile *constituționale* cu cele de *lege ordinară*. Ca să știi care e partea constituțională, trebuie să eugeli după indicațiunea dată de articolul său final, art. 160, cincisprezece texte răslețe din corpul său (art. 3 al. 1, art. 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 16, 18, 21, 23, 24, 36 și 69) și să le înșiri în art. 19 în locul legii din 20 Iulie 1917!...

Aceasta e a *doua* modificare a art. 19.

2). Profit de ocaziune spre a semna că în articolul citat în nota precedentă, s'a strecurat dintr'o eroare de manuscris data de 17 Iulie 1917.

1) Compară „*Exproprierea moșilor*” din *Curierul judiciar*, No. 16 din 20 Aprilie 1924, pag. 241-248.

Dar azi a dispărut art. 19, a dispărut împreună cu Constituțiunea. Constituțiunea cea nouă n'a mai înscris cele 15 texte în articolul său corespunzător (art. 17) vechiului articol 19. Ea le-a trimis între dispozițiunile sale *tranzitorii* (Art. 131, lit. a), ca unele ce sunt pe la sfârșitul aplicării lor.

Cu această ocaziune s'a transformat și structura constituțională a legii agrare. S'a *șuprimat* art. 24 ea *inutil* de oarece chestiunea *subsolului* s'a regulat în mod *general* (art. 19), și s'a *adăugat* alte patru articole (art. 1 al. 2, art. 2, 4 și 32).

Constituțiunea cea nouă n'a voit a-și da osteneala să *elimineze* dispozițiunile aplicate și inutil reproduse și să păstreze pe cele *proprie* ale legii agrare. A procedat mai comod: a *transcris*.

Aceasta e ultima fază sub care se prezintă legea agrară azi în vigoare.

A mai avut un rol efemer de *expropriere* și legea din 20 Septembrie 1920 pentru *pășunile comunale*. Voiu examina-c mai la vale la locul cuvenit.

II. Sistemul legii din 20 Iulie 1917

Legea din 20 Iulie 1917 este legea *istorică* care a introdus exproprierea moșiilor pentru cauză de *utilitate națională* cu scop de a se vinde *pământul cultivabil* țăranilor cultivatori de pământ, cu preferință celor mobilizați sau urmașilor lor. (Art. 19 mod. § I, II și IV). Tot pentru aceeași cauză a admis exproprierea și spre a se *înființa* *pășuni comunale* în regiunile de munte (L. c. § III).

Aplicarea exproprierii s'a făcut prin două *decrete-legi*, unul cu No. 3681 din 15 Dec. 1918, și celălalt, mai însemnat, cu No. 3697 de a doua zi.

Un principiu caracteristic al sistemului este *declarațiunea de plin drept* a exproprierii, *fără altă formalitate*, *din ziua de 15 Decembrie 1918*, data publicării primului decret-lege. Toate moșiile și părțile de moșii declarate expropriate, *sunt considerate ca expropriate din acea zi*. Consecința logică a exprimat-o *formal* legea agrară: *statul a devenit proprietar dela această dată* (art. 2, fine).

Pentru garantarea acestei exproprieri legea a decretat două măsuri foarte importante: pe deoparte, a lovit de *indisponibilitate* moșiile și părțile de moșii declarate expropriate, iar pe de altă, în caz de violare a prohibițiunii, ca sancțiune, a pronunțat *ipso jure neeficacitatea legală* a oricărei *înstreinări*. A tras și conșeința practică: a *deposedat imediat* pe proprietari, dela cea dintâi operație de expropriere din primăvara anului 1919 (D.-lege No. 3697, art. 21 și 38).

Exproprierea a continuat în liniște până s'a *efectuat definitiv*.

Nu s'a fixat însă *prețul*, pentru că d. lege cu No. 3697 schimbând principiile din art. 19 modif., se

produsese nedumeriri constituționale. Apoi n'a fost posibil a se face *măsurătoarea definitivă* a *întinderilor expropriate*, de care depinde prețul de plătit. Ambele chestiuni rămânând pendinte, au trecut sub aplicarea principiilor generale ale legii agrare, căci legea din Iulie 1917 înscrisă în art. 19 a fost înlocuită de partea constituțională a legii agrare (Art. 160), iar decretule-legi s'au abrogat (art. 158).

Principiul general e că *toate* moșiile fără nici o excepțiune, oricine ar fi proprietar și oricare ar fi caracterul legal al moșiei, sunt *declarat expropriate*.

Exproprierea e sau *totală* sau *parțială*.

Exproprierea totală e de două feluri: sau *cumrinde întregimea moșiilor*, adică toate terenurile de orice natură și tot ce se află pe ele, sau numai *terenurile lor cultivabile*. Legea definește ce se înțelege prin teren cultivabil (D.-lege No. 3681 art. 2; — d.-lege No. 3697, art. 7).

În primul sens, sunt *total* expropriate moșiile *supușilor statelor streine* și ale *absenteiștilor* (art. 19 mod. § I, lit. b și c; — D.-lege No. 3697), (art. 5, lit. b și c.). Streinii sunt desemnați conform dreptului comun; absenteiști sunt calificați proprietarii cari trăind în streinătate au fost în cei din urmă cinci ani neîntrerupt impuși la un impozit funciar îndoit, conform legii speciale în vigoare (L. c. lit. c, al. 2).

În sensul de al doilea, sunt *total* expropriate *terenurile cultivabile* ale moșiilor *Domeniului Coroanei*, *Casei rurale* și ale tuturor *persoanelor juridice, publice și private*, fie sub orice denumire și fundate sub orice condițiune (L. c. lit. a).

Exproprierea *parțială* se aplică exclusiv la moșiile *particulare*. Sunt două principii generale cari o guvernează. Mai întâiu, o *întindere de 100 ha.* pământ cultivabil este *neexpropriabilă*, este un minim intangibil, cum se exprimă art. 19 modificat (§ II, al. 1; — vezi și D.-lege No. 3697 art. 6). Deci, moșiile până la 100 ha., și *a fortiori* cele mai mici, nu sunt supuse exproprierii; moșiile mai mari sunt supuse exproprierii de la această cifră în sus. Această expropriere este subordonată unei *întinderi totale de două milioane ha. pământ cultivabil* (L. c.) Fixarea acestei cifre de expropriere este o caracteristică particulară a legii.—Întră în aceste două milioane și terenurile cultivabile ale moșiilor *absenteiștilor* total expropriate (art. 10 mod. § II, al. 3; — D.-lege No. 3697, art. 9).

Observ în treacăt că terenurile cultivabile *petrolifere*, legea le exclude dela expropriere până la *întinderea de 12.000 ha.* în toată țara. Chestiunea însă nu mai prezintă interes practic pentru că ea face obiectul unei reglementări generale în Constituțiunea cea nouă (art. 17).

Spre a se atinge cifra de două milioane, moșiile sunt expropriate *proporțional* după *întinderea* lor. *Întinderea* este *unica bază* de expropriere, fără vreo altă considerațiune. *Proportionalitatea* e alcătuită de o *scară* progresivă alipită de d.-lege No. 3697 (Art. 19 mod. § II; — d.-lege No. 3697, art. 8). E nevoie de o scară pentru fixarea proporționalității. Oricare ar fi e discutabilă.

Sistemul proporționalității se vede dela o aruncătură de ochi asupra *scării*: Se consideră *întinderile* dela 100 ha. în sus, mergând treptat până la 10.000 ha., în care intră toate cifrele superioare. Se formează 110 *tipuri* de întinderi. Se rezervă de fiecare tip, câte o *cotă*, și *diferența* este *expropriată*. Toate cotele au *fracțiuni*, din cauza proporționalității întinderilor. Cea mai mică este de 100 ha. și cea mai mare de 500 ha.

Dacă facem puțină atențiune, constatăm că *întinderea* de 100 ha. este totodată o *cotă neexpropriabilă* și o *cotă rezervată*. În adevăr, exproprierea începând dela 100 ha. în sus, numai orice *întindere* peste 100 ha. este expropriabilă: la *întinderea* dela 100—105 ha. *cota rezervată* este de 100 ha. Se confundă cu cea neexpropriabilă (v. scara).

Excluderea dela expropriere a întinderii de 100 ha. precum și rezerva cotelor până la 500 ha. sunt întemeiate nu numai pe considerațiuni de justiție elementară dar și de ordin de interes general, interes economic național. Infărămițarea excesivă a pământului este contrară oricărei dezvoltări posibile a exploatării agricole, și slăbește chiar interesul național.

Pe lângă tipurile cotelor rezervate din *scara* de expropriere, trebuie a se adăuga și tipurile ce rezultă din *comasarea* lor. În adevăr, d.-lege No. 3697 (art. 17) acordă proprietarului cu mai multe moșii facultatea de a *comasa* cotele diferitelor sale moșii *într'una singură*. Aceasta nu trebuie înțeles în mod absolut. Din spiritul legii rezultă că prin comasare nu se poate depăși într'o moșie cota de 500 ha., cea mai mare posibilă după scară. E atât de evident, că nu mai insist.

Am zis că art. 19 mod. a admis peste cele 2 milioane ha., pentru aceeași cauză de utilitate națională, exproprierea și pentru înființarea pășunilor comunale *în regiunile de munte*. Ele însă nu s'au înființat pentru că d.-lege No. 3697 s'a mulțumit a reproduce principiul fără a-l organiza (art. 17). A venit legea specială din 20 Sept. 1920 care a organizat *în mod general* înființarea și complectarea pășunilor comunale și a dispus *exproprierea în toate regiunile*. Această *întindere* a exproprierii peste mărginirea la regiunile de munte, nu e contrară art. 19 mod. și prin urmare Constituției?

Chestiunea nu mai prezintă interes practic, căci legea agrară a absorbit puterea de expropriere pentru înființarea sau complectarea pășunilor comunale fără nici o distincțiune de regiune (L. agr. art. 1).

B. M. MISSIR

(Va continua).

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Secția I

Audiența de la 7 Martie 1924

Președenția D-lui Victor Râmnicănuș, Prim-Președinte

Bernard și Iosif David cu Speranța Adler ș. a.

INCHIRIERE, — PRELUNGIREA CONTRACTELOR. — STRĂINI. — CONDIȚIUNILE ÎN CARE POT BENEFICIA DE PRIVILEGIUL PRELUNGIREI LOCATIUNEL. — ART. 1 AL. 2 DIN LEGEA DIN 14 APRILIE 1922.

Atât din textul clar și categoric al art. 1 al. 2 din legea din 14 Aprilie 1922, cât și din împrejurările în care a fost votat, rezultă că sunt excluși de la beneficiul legii excepționale a prelungirii contractelor de închiriere străinii în a căror țară României nu s'ar bucura, în baza vreunei dispoziții *expresse* de lege, de dreptul special de prelungire al contractelor de închiriere și ar fi lăsați sub un regim legal care nu ar corespunde unei absolute reciprocități.

No. 338. — Casată în urma recursului făcut de Bernard și Iosif David, sentința No. 887/922 a Trib. Ilfov s. I în proces cu Speranța Adler ș. a.

S'a citit raportul făcut în cauză de d.-l consilier Al. Alesliu.
S'au ascultat: d.-l avocat Paul Wechsler pentru recurenți și d.-l avocat I. Cioară pentru intimăți.

Curtea, deliberând,

Asupra recursului introdus de Bernard și Iosif I. David, în contra sentinței No. 887 din 1922 a Trib. Ilfov, s. I-a dată în proces cu Mayer Adler, s. a.

Văzând motivele de recurs astfel formulate:

«I. Greșită interpretare a art. 1 al. 2 din legea privitoare la prelungirea contractelor de închiriere din 14 Aprilie 1922, care prevede limitativ că principiul reciprocității nu este subînțeles ci trebuie să rezulte expres dintr'o lege votată până la 5 Aprilie 1922.»

«II. Denaturarea faptelor și omisiune esențială, întru cât Tribunalul nu ține seamă de nouie dovezi ce am produs și cu care probam inexistența reciprocității la Polonezi în ce privește materia închirierilor.»

Având în vedere sentința atacată cu recurs din care rezultă că, recurenții, în calitate de proprietari, înțe-

meindu-se pe dispozițiunile art. I, al. 2 din legea pentru prelungirea contractelor de închiriere din 1922, au chemat pe intimat, ca chirias, în judecată, spre a se constata încetarea dreptului de prelungire legală a contractului, prin care i-au închiriat un apartament din imobilul situat în București, pe str. Oituz No. 10, pe motiv că, numitul fiind supus polonez nu poate beneficia de prelungirea sus menționatului contract;

Că, spre a da această soluțiune, Tribunalul adoptă în totul motivele de drept și de fapt ale judecătoriei de ocol, care a motivat că, în ceea ce privește prelungirea contractelor de închiriere, legea poloneză din 1920, pentru ocrotirea chiriașilor — depusă în traducțiune legalizată la dosar — nu face nici o deosebire între naționali și streini, deci și față de Români; că, dispozițiunea art. 3 din legea polonă din 1919, potrivit căreia locuințele streinilor pot fi rechiziționate, dacă nu dovedește că, au absolută necesitate de a sta în vr'o localitate din Polonia, fiind edictată numai în scopul de a împiedica stabilirea în noul Stat a vagabonzilor și dezertorilor, nu atinge în nimic drepturile de ocrotire acordate streinilor, deci și Românilor din Polonia, când aceștia vor dovedi necesitatea de a locui în această țară, fie din interese familiale, fie din alte motive;

Având în vedere că, recurenții pretind, prin ambele motive de recurs, că, Tribunalul, judecând astfel, ar fi interpretat greșit art. I, al. 2 din legea chiriilor din 1922, care cere ca principiul reciprocității să rezulte, în această materie, în mod expres dintr'o lege votată până la 5 Aprilie 1922, ceea ce nu rezultă în speță, și că, ar fi denaturat faptele și ar fi omis a se pronunța asupra mijlocului de probă dedus din circulara Ministerului de Justiție No. 33.590 din 1922, invocată de ei, din care ar rezulta că, în legea poloneză din 1920, prin care se prelungesc contractele de închiriere, n'ar exista dispozițiuni privitoare la streini și că, prin această lege nu s'a desființat dispozițiunile celeilalte legi poloneze din 1919 care obligă comunele a procura locuințe și face posibilă evacuarea străinilor.

Considerând că, prin art. I din legea privitoare la prelungirea contractelor de închiriere, aceste contracte se prelungesc în folosul cetățenilor Români sau supuși români și numai în mod excepțional și numai în favoarea unei categorii de supuși streini arătați în text, precum și în favoarea supușilor Statelor, care au admis, printr'un text de lege votat până la 5 Aprilie 1922, principiul reciprocității în această materie.

Considerând că, această dispozițiune derogatorie de la dreptul comun, după care conform art. 11 c. civ., streinii se bucură fără nici o deosebire de toate drepturile de care se bucură și Românii — a fost admisă de legiuitorul nostru în această materie, pentru că a

crezut că este drept și echitabil a nu menține mai departe o restricțiune atât de însemnată a dreptului de proprietate rezultând din prelungirea legală a contractelor de închiriere, decât ca o favoare, cu totul specială, pentru cetățenii Români, iar supușii streini, afară de anumite excepțiuni, să nu se mai bucure și în viitor de acest drept excepțional, de care de altfel au beneficiat atâția ani în trecut, decât cu condițiunea ca și în țara căreia ei aparțin, să se fi recunoscut pentru Români același drept special de prelungire a contractelor rezultând dintr'o dispoziție formală de lege;

Că, în vederea acestui scop, legiuitorul nu s'a mulțumit cu simpla afirmare a principiului reciprocității, așa cum o făcea proiectul guvernului, ci a admis și votat amendamentul propus din inițiativă parlamentară, care constituie textul de lege actual și care a fost justificat în cursul desbaterilor pe considerațiunea, ca dispoziția legii să nu rămână iluzorie, iar interpretarea produsă de un membru al guvernului, care ținea de a reduce cu mult aplicațiunea acestei dispozițiuni nu a putut duce la rezultatul de a se da textului în discuțiune o altă redacțiune compatibilă cu interpretarea ce se propunea.

Că, în aceste condițiuni, este cert că atât textul clar și categoric al legii, cum și împrejurările în care a fost votat, exclude fără îndoială dela beneficiul acestei legi excepționale pe streinii în a căror țară Români nu s'ar bucura în baza vreunei dispoziții exprese de lege, votată până la 5 Aprilie 1922, de dreptul special de prelungire a contractelor de închiriere și vor fi lăsați sub un regim legal, care nu ar corespunde unei absolute reciprocități.

Considerând că, în specie, Tribunalul, însușinduși motivele hotărârei primei instanțe, care se mărginește numai să afirme că legea poloneză din 1920, privitoare la ocrotirea chiriașilor, nu face nici o deosebire între polonezi și streini, deși prin o altă lege poloneză din 1919 se admite rechiziționarea locuințelor și evacuarea unor anumite categorii de străini, nu constată și nu precizează din care anume dispozițiuni din legea poloneză ar reesi pentru Români reciprocitatea absolută de tratament prescrisă de sus menționatul text de lege.

Că, de asemenea, Tribunalul omite a discuta susținerea recurenților că, legea poloneză din 1920 nu conține nici o dispozițiune în privința stăinilor, precum și mijlocul de probă formulat de recurenți pentru prima oară în apel și dedus din circulara Ministerului de Justiție No. 33.590 din 1922 și prin care a susținut că legea poloneză din 1920 n'a desființat dispozițiunile celeilalte legi poloneze din 1919 privitoare la obligațiunea comunelor de a procura locuințe și care ar admite evacuarea anumitor streini.

Că, deci, Trib. judecând astfel a interpretat greșit susmenționatul text de lege și a dat loc unei omisiuni esențiale, că, așa fiind, ambele motive de recurs sunt întemeiate și ca atare recursul cată a fi admis.

Pentru aceste motive, casează.

Secția III

Audiența de la 15 Septembrie 1922

Președinția d-lui D. G. Tăzlăuanu, președinte

Direcțiunea C. F. R. cu Firma „Frații Abramovici.”

PREScripțiune. — DACĂ ESTE DE ORDINE PUBLICĂ. — ÎNTRERUPE-
REA EI. — CONVENȚIUNEA PĂRȚILOR. — ART. 1865 C. CIVIL. —
ART. 422 ȘI 956 C. COM.

Prescripțiunea ne fiind de ordine publică, părțile pot conveni între ele la un alt termen și la un alt mod de a întrerupe prescripțiunea de cât cel prevăzut de codul civil și comercial fără ca prin aceasta să se violeze vre un text de lege.

No. 1253. — Respins recursul făcut de către Direcția C. F. R. în contra deciziunii No. 37/922 a Curții de Apel S. III din București în proces cu Firma Frații Abramovici.

S'au ascultat raportul făcut în cauză de d-l consilier Ar. Alexandrescu și d-nii avocați V. Lițeanu pentru recurenta Direcția a C. F. R. și Carol Spigler pentru firma intimată.

Curtea deliberând,

Asupra motivului I de recurs, tras din exces de putere, violarea art. 596 c. com., a art. 1865 c. civ., cum și a art. 422 c. com., combinat cu art. 52, al. 5 din regulamentul de transport al C. F. R. Greșită interpretare a ziselor texte.

Având în vedere că, prin sentința No. 246 din 1923 a Tribunalului Ifov, secția I comercială, Direcția C. F. R. a fost obligată să plătească Firmei „Frații Abramovici”, suma de lei 147.572, costul unor mărfuri pierdute cu ocazia transportării lor, plus 1.500 lei cheltuieli de judecată.

În contra numitei sentințe Direcția C. F. R. a făcut apel, însă Curtea de Apel, S. III București, prin decizia No. 5 din 1921 i-a respins apelul ca nejustificat. În urmă a făcut opoziție la aceeași Curte care i-a fost respinsă ca nefondată.

După aceasta, Direcția C. F. R. face recurs la această Înalță Curte în contra deciziei No. 37 din 1922 a Curții de Apel, S. III din București.

Asupra motivului de recurs de mai sus.

Având în vedere că, prescripțiunea nu este de ordine publică, de oarece părțile pot renunța la ea fără ca prin aceasta să se turbure ordinea publică.

Că, întrucât prescripțiunea nu este de ordine publică, părțile pot conveni între ele la un alt termen și la un alt mod de a întrerupe prescripțiunea decât cel

prevăzut de codul civil și comercial, fără ca prin aceasta să se violeze vre-un text de lege.

Că, în speță, când Tribunalul Ifov, Secția I Comercială și în urmă Curtea de Apel, S. III-a București a considerat întreruptă prescripțiunea prin faptul că, recurenta a făcut cerere scrisă de a fi despăgubită de marfa pierdută, n'a violat nici un text de lege de oarece însuși regulamentul C. F. R. în art. 73, al. 4 zice că: „cererile de despăgubire se vor face scrise” de unde rezultă că în asemenea cazuri, nu mai este nevoie de o acțiune în justiție.

Că, prin urmare, dacă asemenea cereri în locul acțiunilor în justiție ele trebuiesc considerate ca întrerupătoare de prescripțiune, ca și acțiunile în justiție pe care le înlocuiesc.

Că, deci motivul I de recurs este neîntemeiat.

Asupra motivului II de recurs :

II) Exces de putere, violarea art. 1169 c. com. și a tuturor principiilor în materia probelor nemotivate.

Considerând că această chestiune a fost pusă în discuțiune și la instanța de fond care s'a pronunțat asupra ei bazată pe acte (facturile în original).

Că deci, instanța de fond motivânduși suficient aprecierea asupra acestei chestiuni de fapt n'a violat nici un text de lege, iar motivul II de recurs fiind și el neîntemeiat urmează ca recursul să fie respins ca atare.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

Secția III

Audiența de la 7 Noembrie 1923

Președinția D-lui I. Coandă, Consilier

Dumitru Ariciu cu Vasile Dinescu și Vasile Grădinaru

PACT DE RĂSCUMPĂRARE. — TERMEN. — MORATORIU. — EXERCITAREA LUI PESTE TERMENUL DIN CONTRACT. — ART. 1374 C. CIVIL. —
DECRETUL-LEGE 3100 DIN 12 NOEMBRÉ 1916 ȘI 3710 DIN 9 DECEMBRE 1916.

PACT DE RĂSCUMPĂRARE. — REZILIEREA CONTRACTULUI. — ART. 1371 ȘI 1381 C. CIVIL.

1. Pactul de răscumpărare poate fi bine exercitat și după data fixată în contract, dacă acea dată se împlinea în timpul moratorului general, și dacă exercitarea lui a avut loc înainte de încheierea păcii generale — 7 Aprilie 1920 — dată când a luat sfârșit suspendarea termenelor.

2. Potrivit art. 1371 și 1381 c. civil este loc la rezilierea contractului de vânzare și atunci când vânzătorul și-a rezervat facultatea de a

răscumpăra lucrul vândut și aceasta chiar și în cazul când imobilul ar fi trecut în mâinile unui al doilea cumpărător fără ca pactul de răscumpărare să fi fost declarat și în actul încheiat de acesta.

No. 319.— Admis apelul făcut în contra sen'ței civile 357/922 a Trib. Prahova S. I. de către Dumitru Ariciu în proces cu Vasile Dinescu și Vasile Grădinaru.

Curtea,

Având în vedere că, în fapt: este cert că, Dumitru Ariciu a vândut lui Vasile Dinescu, cu actul de vânzare autentic la No. 1016 din 8 Martie 1916 de Trib. Prahova, Secția I-a și transcris la No. 1868 din 1916 de acelaș Tribunal, terenurile anume arătate în acel act și descrișe mai sus, însă cu facultatea pentru D. Ariciu de a răscumpăra terenul vândut în termen de 2 ani de la vânzare, termen care se împlinea la 8 Martie 1918:

Având în vedere că, Dumitru Ariciu a exercitat facultatea de rescumpărare prin notificarea din 20 Septembrie 1918 a Corpului Portăreilor Prahova, adică ulterior expirării termenului statornicit prin contractul de vânzare care avea data de 8 Martie 1918 și de aci obligațiunea lui Dinescu, că, el a rămas proprietar înrevocabil al pământului arătat în convenția dintre dânsul și D. Ariciu, potrivit art. 1374 și următor codul civil;

Considerând însă, că, întrucât la împlinirea celor doi ani statorniciți prin contractul de vânzare cu pact de răscumpărare, exista moratorul general în întreaga țară, în baza decretului-lege cu No. 3100 din 12 Noiembrie 1916, tuturor persoanelor și deci și lui D. Ariciu.

Că, deasemena, prin decretul-lege No. 3710 din 9 Decembrie 1916 bazat pe art. 3 legea excepțională, s'au suspendat complectamente toate termenele de orice natură pentru toți locuitorii din județul Prahova, până la încheerea păcii generale, suspendare care a luat sfârșit tocmăi la 7 Aprilie 1920;

Că, acest decret are o redactare generală fără nici o restricțiune de nici un fel și deci se aplică și în speță.

Considerând că, în asemenea caz oferta reală de prețului de rescumpărare a terenului vândut de Dumitru Ariciu prin actul sus vorbit, este valabilă ea fiind urmată și de consemnarea prețului;

Consideând că, în drept, conform art. 1371 cod. civil este locul la rezilierea contractului de vânzare, de oarece prin acest contract vânzătorul și-a rezervat facultatea de a răscumpăra lucrul vândut.

Având în vedere și art. 1381 cod civil după care vânzătorul cu pact de răscumpărare poate exercita acțiunea sa și contra lui Vasile Grădinaru cel de al doilea cumpărător, chiar și când facultatea de rescumpărare n'ar fi fost declarată în actul încheiat cu acesta.

Că, așa fiind, urmează a se admite apelul, a se reforma sentința apelată și a se admite acțiunea așa cum a fost formulată.

Având în vedere și cererea de cheltueli de judecată care fiind fundată se admite pentru suma de lei 500 cât s'a apreciat.

Pentru aceste motive, admite apelul.

Semnați: I. Coandă, I. Dimancea, Sp. Popescu

Secția IV

Audiența de la 26 Noembrie 1923

Președinția D-lui Gr. T. Mavrus, Consilier

Anton Eberhard cu Societatea „Electra”

FALIMENT. — DACĂ SE POATE RIDICA STAREA DE FALIMENT ÎN APEL CÂND POSTERIOR DECLARĂREI FALITUL ȘI-A ACHITAT CREDITORII. — ART. 695 C. COM. — ART. 326 ȘI URM. PROC. CIVILĂ.

În virtutea principiului devolutiv al apelului care își produce efectul și în materie de faliment, întru cât legea comercială nu face nici o derogare în această privință, instanța de apel poate ridica starea de faliment, dacă din examinarea noilor acte și mijloace de apărare prezentate de părți, rezultă că cel declarat în stare de faliment la prima instanță, numai este în încetare de plăți.

No. 110.— Admis apelul făcut de Anton Eberhard în contra sentinței cu No. 664/923 a Trib. Ilfov S. I com, în proces cu Soc. Electra.

S'au ascultat D-nii avocați D. Pascu pentru apelant și Avrescu pentru Societatea intimată.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Anton Eberhardt în contra sentinței comerciale No. 664 din 1923 a Tribunalului Ilfov, S. I. Comercială prin care i s'a respins ca nefondată opoziția ce a făcut-o contra celei cu No. 541 din 1923 și, prin care a fost declarat în stare de faliment.

Având în vedere susținerile părților și actele aflate în dosarul cauzei.

Având în vedere că, apelantul a cerut să i se ridice starea de faliment întrucât posterior sentinței declarative de faliment a achitat pe creditorii săi;

Că, Tribunalul Ilfov, a respins opoziția pe motiv că, falimentul interesează ordinea publică și părțile neputând transige în această materie, nu pot schimba după voia lor starea de încetare de plăți în care se găsește la un moment dat comerciantul declarat falit;

Că, de vreme ce instanța care a pronunțat sentința de declarare, a făcut o exactă constatare a faptelor și o justă aplicare a legii este inadmisibilă ridicarea stărei de faliment în opoziție sau apel pe motiv că, starea de încetare de plăți a încetat prin aranjamente făcute în urmă.

Având în vedere că, se constată din actele aflate în

dosar, că apelantul a achitat pe toți creditorii săi comerciali, prevăzuți în tabloul de proteste dat de portărei Tribunalului Ilfov cu ocazia pronunțării sentinței de declarare în stare de faliment și în procesul-verbal de verificarea creanțelor, din partea cărora a depus declarații individuale; apoi că, Societatea Electra, care a introdus cererea de declarare, a declarat în instanță prin mandatarul ei, că este achitată și n-are pretențiuni.

Că, de asemenea, a mai depus și certificatul sindicatului falimentelor dela Tribunalul Ilfov sub No. 1693 din 23 Noembrie 1923, constatator că, a achitat cheltuielile de administrație a falimentului.

Că, în ce privește cererea de verificare înregistrată la No. 1559 din 3 Noembrie 1923, făcută de Aurel Tuleanu, Ilie Penescu și Ștefan Ioan, care pretind că, au a primi suma de 24.000 lei dela apelant, ca creditori chirografari, cerere nejuducată încă, pe de o parte, și că nu e sprijinită pe nici un act și astfel că, nu poate fi considerată ca o datorie comercială a falitului, rămânându-le acestora deschisă calea pentru valorificarea creanței lor.

Considerând că, efectul devolutiv al apelului, se aplică și în materie de faliment, întrucât legea comercială nu face nici o diferențiere în această privință.

Că, în virtutea acestui principiu, judecătorii apelului, cată a examina noile acte și noile mijloace de apărare prezentate de părți.

Că, dacă în momentul când instanța de apel axaminând cauza constată că, nu mai există creditori care să ceară vre-o plată, desigur că se impune ridicarea stărei de faliment care nu se poate menține ne mai fiind nici un interes;

Că, printrumare, argumentul invocat de Tribunal, că nu se poate reforma o sentință, legal pronunțată, care făcuse o exactă constatare a faptelor este neîntemeiat.

Că, dacă legea a pus la îndemâna falitului și alte căi pentru ridicarea stărei sale de faliment, ca concordatul și cererea de reabilitare, aceasta presupune cazul când falitul nu mai are nici o cale de retractare și reformare a sentinței declarative, în stare de faliment, iar nu când, cum e în speță, apelantul avea deschisă calea apelului.

Că, dacă toți creditorii cunoscuți au fost desintereasați prin achitarea lor de către falit, împrejurarea că, ar mai putea exista și alți necunoscuți din cauză că, încă n-au cerut să fie verificați la masa falimentului sau că, nu sunt notați, nici în tabloul de protestele portăreilor, întocmit de portărei, nu este suficient ca numai din această cauză falimentul să fie considerat de ordine publică, de oarece și acei creditori necunoscuți ar conserva și dănsi toate drepturile lor de a reclama plata creanțelor și de a cere și ei declararea falimen-

tului, cum îl au și după obținerea concordatului și reabilitarea fără știrea lor.

Că, art. 695 cod. comercial cere ca element esențial, încetarea plăților și această încetare a plății, neputându-se concepe fără datorii, în speță apelantul Anton Eberhardt prin achitarea creditorilor, cari ar constitui masa credală, a făcut să nu se mai poată realiza scopul falimentului.

Că astfel fiind, apelul de lață cată a fi admis și a se ridica starea de faliment a apelantului.

Pentru aceste motive, admite apelul.

Semnați: Gh. T. Mavrus, Gh. Conduratu, C. Al. Viforeanu.

TRIBUNALUL ILFOV, S. I com.

Audiența dela 2 Noembrie 1923

Președenția D-lui Ștefan Rădulescu, judecător

Banca Comercială Română cu Soc. Metalurgia Română

URMĂRIRE MOBILIERĂ.—CONTESTAȚIE.—CREDITOR IPOTECAR.—DISTRIBUIREA PREȚULUI.—ART. 430 PR. CIVILĂ.

URMĂRIRE MOBILIERĂ.—EXECUTAREA UNUI BUN IMOBIL IPOTECAT.—DREPTUL CREDITORULUI IPOTECAR DE A INTERVENI PE CALEA CONTESTAȚIEI.—DISTRIBUIREA PREȚULUI.—EFECTELE PRINCIPIULUI SPECIALIZĂRII IPOTECEI.

SECHESTRU ASIGURĂTOR.—DACA CREEAZĂ VRE O PREFERINȚĂ ÎN FAVOAREA CELUI CE LA OBTINUT FAȚĂ DE CEI ALȚI CREDITORI.—ART. 613 PR. CIVILĂ.

1. Dispozițiunile art. 430 proc. civilă, potrivit cărora creditorii datornicului urmărit nu vor putea să se împotrivescă la executarea urmăririi având numai dreptul să se opună, până la regularea pretenției lor, la distribuirea prețului, se aplică numai atunci când e vorba de urmăriri mobiliare și nu pot împiedica pe un creditor ipotecar, când își vede urmărit de un alt creditor bunul care-i este ipotecat, de a interveni pe calea contestației și a se opune ca bunul imobil să fie urmărit pe cale mobilă.

2. Creditorul ipotecar în virtutea principului specializării ipotecei, neputând să se prezinte cu creanța sa la distribuirea prețului rezultat dintr-o vânzare mobilă, are dreptul să se opună pe calea contestației spre a împiedica ca bunurile cari formează gajul ipotecei sale să fie vândute pe cale mobilă.

3. Faptul că un creditor a cerut și obținut un sechestrul asigurător nu-i conferă nici un drept de preferință și nu oprește pe datornic de a mai contracta și alte obligațiuni, astfel că creditorul de bună credință nu poate fi împiedicat de a-și apăra și realiza drepturile ce decurg din creanța sa, pe motiv că ar fi posterioară înființării unui sechestrul asigurător obținut de un alt creditor.

No. 735.— Admisă contestația făcută de Banca Comercială română în proces cu Soc. Metalurgia Română.

S'au ascultat d-nii avocați M. Râmniceanu din partea contestatorilor și D. Pascu pentru intimată.

Tribunalul,

Asupra contestațiunei de față, introdusă de Banca Comerceiă Română, prin pet. înreg. la No. 9775 din 1923 în contra urmăririi făcute de Soc. Metalurgia Română, prin procesul-verbal de sechestrul din 15 Februarie 1923.

Având în vedere actele de la dosar și susținerile părților;

Având în vedere că, în fapt, se constată următoarele: Societatea Metalurgia Română, având a lua dela Hary Feldman, suma de lei 427.000 lei pe baza unei sentințe definitive, cere de la acest Trib. înființarea unui sechestrul definitiv asupra unor mașini aparținând debitorului său și aflate în fabrica acestuia din București, Str. Fabrica de chibrituri No. 24 și 26.

Obținându-se dela Trib. înființarea sechestrului și fixându-se termen de vânzare, Banca Comercială Română, contestatoarea de astăzi, în calitate de gagistă și ipotecară, introduce contestația de față prin care pretinde ca să se scoată de sub urmărire o serie de obiecte din fabrica debitorului Hary Feldman pe motiv că acele obiecte fiind imobile prin destinațiune, ele fac parte integrantă cu fabrica acestuia instalată în Str. Fabrica de Chibrituri No. 24 și 26, devenită uzinele Metalurgice București, și care-i este ipotecată prin actul aut. de Trib. Ilfov, Secția Not., No. 27.535 din 1910 și înscris în registrele respective sub No. 1.646 din 1920.

Având în vedere că, Tribunalul în ședința de la 27 Martie 1923, a dispus ca în prealabil să se facă o expertiză care să constate dacă din punct de vedere tehnic lucrurile sechestrate și care fac obiectul contestației, sunt afectate fondului de industrie metalurgică și dacă au un caracter de perpetuitate ce le fac absolut necesare exploatării unei atari industrii.

Având în vedere că, expertul numit de Trib. în raportul său de expertiză, conchide că, aparatele aflate în Uzinele Metalurgice și cari fac obiectul contestației de față, sunt fixate în mod rigid de aceste imobile și formează chiar partea esențială a numitelor întreprinderi metalurgice.

Având în vedere că, astăzi în instanță, intimată în contestație, soc. Metalurgică Română, înainte de a discuta raportul de expertiză și consecințele juridice a celor constatate prin acel raport, se opune în principiu la admiterea contestației făcute de Banca Comerceiă Română, motivând că, potrivit art. 430 p. civ. numita contestatoarea în calitate de creditoare a datornicului urmărit H. Feldman, nu se poate opune la executarea urmăririi, ci are numai dreptul să se înscrie la tabloul de distribuție.

Considerând că, într'adevăr, potrivit art. 430 p. civ. creditorii datornicului urmărit, nu vor putea să se împotrivască la executarea urmăririi, ci vor fi numai în drept a se opune, până la regularea pretenției lor, la distribuirea sumelor, însă aceste dispoz. nu se aplică decât atunci când e vorba de urmărire mobilare de oarece acest text de lege figurează în proc. civ. sub cap. urmării bunurilor mișcătoare, iar nu și atunci

când un creditor ipotecar își vede urmărit bunul, care-i este ipotecat de un alt creditor și nu poate fi împiedicat, ca pe cale de contestație să se opună ca bunul imobil să fie urmărit pe cale mobilă.

Considerând că, în afară de aceasta, principiul specializării ipotecei se opune ca un creditor ipotecar să se prezinte cu creanța sa la distribuirea pretului rezultat dintr'o vânzare mobilă și deci are tot interesul ca să se opună pe calea contestației ca bunurile care formează gajul ipotecei sale să-i fie vândute pe cale mobilă.

Având în vedere că, în al doilea rând, intimată soc. Metalurgia Română, se mai opune la contestația de față pe motiv că, contestatoarea a dobândit calitatea de creditoare posterior sechestrului asigurător pe care ea l-a înființat.

Considerând că, faptul că, un creditor a cerut și obținut un sechestrul asigurător nu-i conferă nici un drept de preferință și nu oprește pe datornic de a mai contracta și alte obligațiuni, astfel că, creditorul de bună credință nu poate fi împiedicat de a-și apăra și realiza drepturile ce decurg din creanța sa pe motiv că ar fi posterioară înființării unui sechestrul asigurător, obținut de un alt creditor.

Având în vedere că, astfel fiind, creditoarea Banca Comerceiă Română, este în drept ca pe cale de contestație să se opună la urmărirea mobilă făcută de soc. Metalurgia Română.

Având în vedere că, în fapt, din raportul de expertiză al D-lui Ing. Panait Davidoglu, după cum s'a arătat mai sus, se constată că, bunurile cari fac obiectul contestației, sunt fixate în mod rigid de imobilele ipotecate și formează chiar partea esențială a acestor întreprinderi metalurgice.

Având în vedere că potrivit art. 68 c. civ., obiectele ce proprietarul unui fond a pus pe el pentru serviciul și exploatarea lui precum și instrumentele necesare pentru exploatarea fabricelor, ele sunt imobile prin destinație.

Că, deci, bunurile arătate în contestația Băncii Comerciale Română, fiind imobile prin destinațiune, ele urmează a fi scoase de sub urmărire mobilă începută de soc. Metalurgia Română.

Apreciind și asupra chestuierilor de judecată, le fixează la suma de cinci sute lei.

Pentru aceste motive, redactate de D-l judecător Siliu Rădulescu, admite contestațiunea făcută de Banca Comerceiă Română.

Semnați: S. Rădulescu, R. Mărgăritescu

Administrația revistei roagă pe d-nii abonați în întârziere a-i trimite costul abonamentului rămas neachitat.